

Fágaidrasttideaddji bargobihttá

Loga kapihtala “politikhkalaš joavkkut” ja retorihka birra sámegiela- ja/dahje dárogielgirjjis. Geavat atlasa.

Joavku galgá válljet áigeguovdilis gičču. Lohkat dan birra iešguđet áviissain, čuovvut mielde ođđasiid tv:s, radios ja interneahtas vahku. Ovddasvástádus daid iešguđet mediaid badjel juhkojuvvo joavkolahtuid gaskkas. Čuovvut barggu čuoggáid mielde ja čalistit barggadettiin:

- Ovdanbuktojuvvo ášši áddehahti láhkai ja áššálaččat?
- Leatgo journalisttat ja prográmmajodíheaddjit bealátkeahttá, dahje boahtá go čielgasit ovdan makkár oainnuid dorjot?
- Geavahuvvojit go erenoamáš veahkkeneavvut čuvget ášši buorebut? Mo dát váikkuhii du oainnu áššái?
- Čuovo mielde giela. Geavahuvvojit govádusat, veardádallamat, geardduheamit, liiggástallamat ja ironija?
- Leago erohus nissoniid ja albmáid/dievdduid giellageavaheamis?
- Makkár iešguđet lágan akšuvdnauovgit geavahuvvojit?

Joavkkut čoahkkáigeset notáhtaid iešguđet mediaid birra. Notáhtaid vuodul galget joavkkut ráhkadir várðosa giččuin:

1. Gičču historjjálaš duogáš
2. Áigeguovdilis ášši dieđut
3. Gičču bealálaččat ja sin oainnut
4. Norgga gaskavuohta gižžui
5. Eará riikkaid gaskavuohta gižžui
6. Riikkaidgaskasaš organisašuvnnaid gaskavuohta gižžui

Joavku vállje ieš makkár ovdanbuktinvuogi geavahit.

Árvvoštallat áviisaartihkkala

Áviissa namma: _____ Beaivi: _____

Artihkal/reportáša – bajilčála: _____

Gean (birra lea artihkal) :

Maid

Gos

Goas

Manne

Man láhkai

Gažaldahkii masa háliidan vástádusa

Mu jurdagat

Árvvoštallat tv-prográmmaid- Odassáddagiid

Gii/ geat

Gos

Goas

Manne

Man láhkai

Liige duogášdieđut

Jietnageavaheapmi

Rumašgiella

Vuostebealli

Dan háliidan eambbo boahtit diehtit

Mu oaivil

Eaktodáhtolaš organisašuvnnat

Čális iešguđet eaktodáhtolaš organisašuvnna namaid, man ovddas dahje vuostá barget ja akšuvdna ovdamearkkat. Geavat interneahta ja geahččalehpet gávdat nu olu go vejolaš.

Gávcci ruvttu

Dutkka gova Álttá-akšuvnnas mii lea oahppogirjjis siidu 162. Čális gávcci čuoggá maid oaivvildit lea dehálaš sáhttit čállit gova birra, okta juohke ruvttui. Čále dasto teavstta juohke čuoggái nu ahte dat gávcci ruvttu šaddet loahpas oktilaš teakstan.

Kapiittala oanehisvástidangeahčcaleapmi

Mii lea čoahkkinfriddjavuohta?

1. Mii lea eahpeformálalaš fápmu?
2. Geas lea formálalaš fápmu?
3. Mii lea “lobbet”?
4. Manne ledje guokte álbmotjienasteami 1905:s?
5. Goas ledje dat guokte EO-miellahttovuodža jienasteami?
6. Galle álbmotjienasteami leat leamaš Norggas?
7. Mii lei Áltá-akšuvdna?
8. Goas bohciidii Sámelihkadus?
9. Manin bohciidii dat?
10. Mii lea siviila jeagohisvuhta?
11. Man láhkai sáhttá váikkuhit politihkkáriid?

Kapihtala guhkesvástidangeahččaleapmi

1. Čilge dahje govve njeallje akšuvdnahámi ja buvtte ovdamearkkaid mo leat geavahuvvon.

Ákšuvdnahápmi	Čilgehus	Ovdamearka

2. Makkár áššiid vuodul lágiduvvo álbmotjienasteamit Norggas?
3. Čilge siviila jeagohisvuoda.
4. Čále du oaivila siviila jeagohisvuoda birra. Sáhtát geavahit ovtta ovdamearkka.

4.14 Kopijaoriginála

FÁGA:	FÁDDÁ/KAPIHTAL/SIIDU:	
Diedán:	Háliidan diehtit eambbo:	Lean oahppan:

3.3.2 Kopiijaoriginála

Namma	Ulbumil	Ovdamearka